

som det lægger paa hele Ordningen, og saa komme til et Resultat, som den højtærede Minister ligesom vi andre kunde være tjent med? Jeg henstiller dette til Overvejelse og Forhandling i et eventuelt Udvalg med den højtærede Minister. — Jeg vil derhos blot bemærke, at derved vil ogsaa en stor Vanskelighed, som efter den højtærede Ministers Udtalelser i Dag har bekræftet sig for mig, er til Stede, blive ryddet af Vejen, nemlig at denne Lov kommer til at lægge et hidtil ukendt Baand paa den private lærde Skole, det Baand nemlig, som fremkommer ved, at alle disse Paragraffer fordre en Melleskole, inden for hvis Grene der ikke maa læres — lad os sige det bestemt — Fransk, Latin eller Græsk inden 15 Aars Alderen. Det fremgaar udtrykkelig af, hvad Ministeren bemærkede, og ogsaa af § 5 i Lovforslaget, hvor der udtrykkelig staar, at det og det skal der læres i Melleskolen, altsaa til det 15de Aar. Ganske vist kan der gives Undervisning i kvindelig Husgerning og for Drengene i Sløjd, men andet ud over det foreskrevne kan der ikke gives Undervisning i, og det vil ogsaa være bindende for de private lærde Skoler. De maa altsaa ikke indføre Fransk, saa vidt jeg forstaaer det ærede Medlem, var det ogsaa hans Mening, den lærde Skole maa ikke indføre Fransk, det staar der udtrykkelig. I hvert Fald bliver det, anderledes kan jeg ikke forstaa det, at lægge et Baand paa de private Skoler, som bliver aldeles utaaleligt for den private Skole, der finder en anden Plan ønskelig. Der kan gives Undervisning i kvindelig Husgerning og Sløjd, og hvis denne Forskrift ikke er udtømmende, kan der naturligvis være Frihed til andre Fag, men det staar der ikke noget om. Men betragtes den som udtømmende med Hensyn til, hvad der skal læres i Melleskolen, kan der ved Siden af de paabudte Fag kun læres disse to Fag, men ikke en Smule mere. Jeg kan ikke læse det anderledes og har ogsaa forstaaet den højtærede Minister saaledes i Dag, men det skulde glæde mig, hvis det var en Misforstaaelse. At det vil være aldeles forstyrrende for mange private Realskoler, formoder jeg.

Jeg har ikke i Gaar sagt, at det var nødvendigt eller rigtigt, eller i alt Fald muligt nu at indføre alle tre Retninger ved alle Skoler, det kan jeg godt indse ikke er nødvendigt, og vi gik ogsaa succesivt frem i 1871 med de to Rækker. Men, som den ærede Minister ogsaa bekræftede,

have alle Skolerne nu faaet to Retninger, og det, som jeg betragter som en Uret, er, at nogle af Skolerne fremtidig skulde lade sig nøje med een Retning. Og det andet, jeg fremhævede, var, at for saa vidt en af Skolerne skulde fortrænges fra en af de nugældende Retninger til Fordel for den tredie ny Retning, og hvis der var og er Ønsker om at lade sig nøje med 2 eller endogsaa med en Retning, saa bør den Retning, som man lader sig nøje med, ikke være den ny Retning, medmindre der paa en afgørende Maade udtales Ønske derom, hvad jeg ikke antager.

Endelig vil jeg gøre et Par ganske korte Bemærkninger med Hensyn til Samfundslære. Jeg vil godt tro, at der her i Kjøbenhavn gaa mange Børn ud af Realskolen, som ikke vide, hvorledes en almindelig Fattigsag — det forekommer mig, at den ærede Minister nævnte dette — skal behandles, selv om de maaske have en almindelig Forestilling om, at det sker gennem Kommunen. Jeg antager heller ikke, at unge Mennesker, som gaa ude i Provinserne, have stort mere Indsigt heri, de vide formodentlig nok, at det er Sogneraadet eller Byraadet. Jeg kan forsikre den højtærede Minister om, at heller ikke de, som gaa ud fra den lærde Skole, vide mere om, hvorledes en romersk Fattigsag behandlede, end de vide om de danske Fattigsager. Det lærer man nemlig ikke; der er nok noget, der hedder romerske Antikviteter, men man kom ikke saa vidt. Man fik at vide, at der var nogle, der kaldtes Ædiler, som havde med Gadefejning og Fattigsager at gøre, og saaledes vide den lærde Skoles Elever ogsaa nok nu, at det formodentlig er Byraadet, Sogneraadet, der har med disse Sager at gøre.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (*J. C. Christensen*):

Det er kun nogle korte Bemærkninger, jeg ønsker at gøre til den ærede sidste Taler. Han mente, at det var ugørligt i 3 Aar at give en virkelig klassisk Sprogundervisning, saaledes som den burde være. Jeg kan kun her henvise til, at naar det ærede Medlem her staar som Tolk for adskillige Pædagoger, har han ogsaa adskillige andre Pædagoger imod sig, de lærde ere altsaa uenige paa dette Punkt. Selv er jeg ikke Klassiker og kan ikke afgøre Striden, den kan kun afgøres her gennem Afstemning.

Det ærede Medlem fastholder bestemt, at Realskolerne ere daarligt tjente med to